

שוק ההון בישראל

ד"ר שמואל (מולה) כהן

תקציר הקורס

הקורס חושף את התלמידים לשוק ההון בישראל וניירות הערך העיקריים הנסחרים בו, תוך השוואתו לשוקי ההון בעולם. נושאים מרכזיים הנידונים במהלך השיעורים הם: התשואה והסיכון בהשקעות פיננסיות, תפקידו של שוק ההון ואופן תפקודו, הכרת שוק ההון וניירות הערך העיקריים הנסחרים בו (אגרות חוב, מניות רגילות ובכורה, תעודות סל ואופציות ועוד), הכרת המבנה המוסדי של שוק ההון, הגופים הפועלים בו לרבות מוסדות התיווך הפיננסי, והפעילויות המתרחשות בו. מקום ראוי מוקדש להכרות עם הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, תהליך הרפורמה והפיקוח על שוק ההון.

פירוט נושאי הקורס

השוק הפיננסי ותפקידו.

השקעה יצרנית לעומת השקעה פיננסית.

היווי ההון וחשיבותו לצמיחת המשק.

סוגי ניירות הערך הנסחרים בעולם ובשוק ההון בישראל (כולל תעודות השתתפות של קרנות נאמנות וני"ע ישראלים הנסחרים בחו"ל).

הבחנה בין השוק הראשוני, השוק המשני והשוק השלישי. תפקידו של כל אחד משווקים אלה. פירוט השוק הראשוני: תהליך הנפקת ניירות הערך (כולל חוקים ותקנות עיקריות, כגון חסימה של ניירות ערך שהונפקו בהנפקה פרטית).

השוק המשני.

הצורך בשוק המשני וחשיבותו

סוגי פקודות לקניה או מכירה של ניירות ערך

מכירות בחסר

התיווך הפיננסי.

מוסדות התיווך ותפקידו וייחודו של כל סוג של מוסדות התיווך (כולל תכניות חסכון,

הפקדות בקופות גמל וקרנות השתלמות)

יחסי הגומלין בין מוסדות התיווך וניגודי העניינים.

הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (כולל: מי הם חברי הבורסה, מבנה הבורסה וועדותיה, הרישום למסחר, כללי מסחר בבורסה – כללי, לרבות שיטות מסחר בבורסה, שיטות מסחר של בורסות בעולם שבהם נסחרים ניירות ערך ישראלים, סוגי פקודות של לקוחות, ביטחונות, קדימויות במסחר: קדימות המחיר, קדימות הזמן, קדימות גודל הפקודה, מסחר רציף לעומת

מסחר בלתי רציף, מסחר ממוחשב לעומת מסחר בלתי ממוחשב. החזקות בעלי עניין, השקעה באמצעות משקיעים מוסדיים, השקעה ישירה של הציבור).

השלכות להשקעה בניירות ערך
גורמים המשפיעים על תשואות
גורמים המשפיעים על הסיכון
גורמים המשפיעים על שווי ניירות ערך
סליקה
חברות רישומים
יפויי כוח

יעילות שוק ההון: השערת השוק היעיל.

תיאוריה והבחנה בין גישת השוק היעיל לבין גישת הניתוח הטכני.
תוצאות מחקרים אמפיריים מהעולם ומישראל לגבי שלוש הורסיות השונות.
האנומליות העיקריות.

הרפורמה בשוק ההון בישראל.

הרקע, הצורך והחשיבות של תכנית הרפורמה.
סקירת השלבים העיקריים שבוצעו ברפורמה בשוק ההון החל מתכנית הייצוב של
שנת 1985.
תוכניות הרפורמה שעדיין לא בוצעו.

הפיקוח על שוק ההון. (רשות ניירות ערך, המפקח על הבנקים, היחידה לשוק ההון במשרד
האוצר, המפקח על הביטוח).

המשקיעים המוסדיים: קרנות הפנסיה, קופות הגמל, קרנות ההשתלמות, קרנות הנאמנות
ותוכניות חיסכון.

ביבליוגרפיה

בן-חורין משה, שוק ההון וניירות הערך, הוצאת צ'ריקובר, 1996.
בן-חורין משה, שוק ההון וניירות הערך, חוברת עדכונים, הוצאת צ'ריקובר, 1998.

לוי חיים, סמיט משה וסרנת מרשל, הבורסה וההשקעה בניירות ערך, מהדורה מורחבת
ומעודכנת בעריכת מרשל סרנת וגיון דילבסקי, הוצאת שוקן, 1999.

אתר הבורסה לניירות ערך בתל אביב: www.tase.co.il

חוק ניירות ערך, תשכ"ח, 1968. וכן תקנות ניירות ערך 1969.

דוח בנק ישראל, ההתפתחות בשוקי הכספים וההון, המחלקה המוניטרית של בנק ישראל, החודש בבורסה. (הסטודנטים יופנו במהלך הקורס לקריאה ספציפית בדו"ח זה)

קריאה

מס' סידורי	נושא *	מקור	פרק
1	מבנה שוק ההון בישראל	לוי, סמיט וסרנת	3
2	השוק הראשוני ותהליך ההנפקה לציבור	בן חורין חוק ניירות ערך	2
3	השוק המשני: הבורסה לניירות ערך (לרבות מערכות הסליקה) ושיטות המסחר, ארבעת שלבי המסחר בתל אביב	אתר הבורסה לוי, סמיט וסרנת	שלבי המסחר 4
4	סוגי ניירות הערך הנסחרים בישראל ובעולם (ותשואה מול סיכון): מק"מ, אג"ח, מניה, השקעות מוסדיות, אופציות	בן חורין	2, 21, 22, 23, 4, 25
5	הרפורמה בשוק ההון	בן חורין	5
6	אתיקה, רגולציה ומוסדות הפיקוח על שוק ההון	בן חורין חוק ניירות ערך	5
7	ניתוח טכני, ניתוח פונדמנטאלי, יעילות שוק ואנומליות	בן חורין	9
8	חזרה, השלמה וסיכום		

* חלק מהנושאים לא יכוסו בכיתה מפאת עומס התוכנית מול מגבלת שעות הקורס.

נהלים ומטלות:

נוכחות: הנוכחות בשיעורים חובה (לפחות ב- 80% מהשיעורים כמקובל). נוכחות מלאה ופעילה מומלצת כתנאי בסיסי להצלחה בקורס.

עבודה: במהלך הקורס יינתנו מספר תרגילים להטמעה.

בחינה: בסיום הקורס תתקיים בחינה שתכלול את כל חומר הלימוד, כולל חומר לימוד עצמי.

שקלול הציון בקורס

בחינה סופית: 100%

בהצלחה.